

PLAN ČASA ZA UPOTREBU FILMA O HANI GAŠIĆ U NASTAVI

„ *TO SE ZOVE TOLERANCIJA* ”

Ovaj plan urađen je na CENTROPINOM seminaru u Sarajevu 13. 10. 2015. i rezultat je rada grupe 3 u kojoj su bili Marko Dimitrijević, Vesna Robnik, Senka Jankov, Predrag Nešović, Dragan Georgijevski, Elvira Bašić, Sanela Češko i Admir Ibričić.

Ovaj film se može koristiti kako u završnim razredima osnovne škole tako i u svim razredima srednje škole i to na predmetima istorije, sociologije, geografije, građanskog vaspitanja, verske nastave, etike, likovnom, muzičkom, ustavu i pravima građana i na časovima odeljenske zajednice. Vreme potrebno za ovaj plan je dva časa po 45 minuta.

Ključne teme koje bi se obrađivale na ovim časovima su pojam tolerancije, koegzistencija, multikulturalnost i interkulturalnost, pojam zajednice a od CENTROPINO materijala bili bi korišteni film o Hani Gašić i film o Sarajevskoj Hagadi.

Priča o Hani Gašić je fantastično nastavno sredstvo koje omogućava i učenicima i nastavnicima da istoriju jevrejskog naroda na Balkanu obrade na drugačiji način – koristeći se uporednom istorijskom metodom teme migracije Jevreja, Drugi svetski rat, istorija Jugoslavije i Sarajeva, istorija kulturnog i religijskog suživota dobijaju sasvim novu dimenziju. Gledanje i obrađivanje ovog filma omogućava učenicima da trajno usvoje ne samo pojam tolerancije kao takav već i da vide, kroz primere, kako je postizanje realne tolerancije u multietničkom društvu moguće. U današnjem svetu globalnih promena koje utiču na skoro sve aspekte savremenog života, u vremenu kada se ponovo postavlja pitanje da li ćemo biti samo posmatrači ili ćemo načiniti korak napred, u vremenu kada se postavlja pitanje da li nas je istorija naučila nečemu ili ćemo biti ponavljači, kada je potreba da se prihvati, razume i pomogne nekome ko je drugačiji tu, na našem pragu – pokazati učenicima da je to moguće, ispričati im priču o hrabrosti i ljubavi, priču o prihvatanju i poštovanju drugoga iako je različit od nas – više je nego važno. Takva lekcija ostavlja dubok i trajan trag u njima i omogućava im da na objektivan i aktivan način zauzmu stav koji može promeniti ne samo njih i njihovu praksu već i svakoga kome budu ispričali ovu priču.

Obrada ovog filma se odvija kroz dva časa od po 45 minuta.

CILJEVI

Opšti cilj je upoznavanje učenika sa pojmovima multikulturalnost i interkulturalnost radi njihovog osposobljavanja da: razlikuju ove pojmove, kritički promišljaju o suživotu u multietničkoj zajednici i uspostavljanju interkulturalnih odnosa, zauzimaju proaktivan stav u borbi protiv stereotipa i predrasuda.

Specifični ciljevi:

- Upoznavanje sa značajem Sarajevske Hagade za život jevrejske zajednice u Sarajevu,
- Razvijanje znanja o istoriji Balkanskog poluostrva,

- Promišljanje o pojmu humanosti i tolerancije kroz praktične primere,
- Predstavljanje činjenica koje se odnose na istoriju, kulturu, religiju na objektivan i sistematičan način.

ISHODI

Na kraju ova dva časa teme, učenik bi trebao da

- Uočava značaj istorijskog i kulturnog nasleđa u formiranju savremenog sveta
- Razvija interkulturalni dijalog, razumevajući uticaj religije na oblikovanje ljudskog društva u prošlosti i danas
- Kritički procenjuje različite informacije i tumačenje istog istorijskog događaja
- Koristi saznanja iz ostalih naučnih oblasti radi potpunijeg sagledavanja istorijskih pojmova i procesa
- Prepoznaje tendencije u društvenim promenama i značaj društvenih grupa kao učesnika u tim procesima
- Prepoznaje značaj raznovrsnosti identiteta i kulturnih obrazaca
- Predlaže rešenja za unapređenje društvene jednakosti
- Informisano i kompetentno koristi informacione tehnologije
- U komunikaciji sa drugima prezentuje, usmeno ili pismeno, i uz upotrebu odgovarajućih IKT sredstava, ideje i argumente na jasan, informativan i koherentan način, ne namećući ih drugima
- Argumentovano raspravlja o pitanjima vrednosti i ideoloških orijentacija u savremenom društvu
- Preuzme odgovornost i aktivno učestvuje u javnom životu
- Pokazuje proaktivan stav u borbi protiv stereotipa i predrasuda

I čas

Na samom početku, pre uvodne aktivnosti, nastavnik ispisuje na tabli citat iz Hagade koji se može čuti u samom filmu – Oni koji su gladni...i koji su usamljeni.....

Uvodna aktivnost – postaviti pitanje učenicima – Šta je to zajednica? Kako bi oni definisali ovaj pojam i šta on znači za njih. Nakon ispisivanja definicija i objašnjenja ovog pojma na tabli postavljamo sledeće pitanje – da li znaju gde u svetu ili u njihovoj zemlji ljudi koji su različitog etničkog porekla, različite vere ili nacije žive zajedno, na jednom prostoru, pomažu se i sarađuju a ključno pitanje, za ovu uvodnu aktivnost je da li bi voleli da žive u istoj ulici ili kvartu sa Jevrejima, Romima, muslimanima, katolicima....Na ovaj način nastavnik može da proveri i uvidi u kakvom su odnosu informacije koje učenik dobija iz porodice, školske i medijske sfere o poželjnosti i mogućnosti koegzistencije i kako te informacije utiču na izgradnju stavova kod učenika prema onima koji su manjina ili koji su različiti. Trajanje ove aktivnosti je 20 minuta.

Nakon toga učenicima se pušta film. Po završetku filma nastavnik deli učenike u 4 grupe i daje im instrukcije za sledeći čas. Svaka grupa ima zadatak da istraži zadati pojam ili problem, da pripremi kratku prezentaciju i da izabere jednu fotografiju ili crtež koji je za njih simbol tolerancije.

Ovo su grupe

1. Hagada – pojam, značaj i istorija sarajevske Hagade, pogledati film sa CENTROPINOG sajta o sarajevskoj Hagadi
2. Heterogene zajednice u svetu – gde se nalaze i kako žive zajednice različitih, koji su problemi a koje prednosti kada su nam komšije pripadnici manjinskih zajednica
3. Verski praznici – nabrojati, objasniti i uporediti verske praznike četiri zajednice koje su živеле i žive u Sarajevu – jevrejski, muslimanski, katolički i pravoslavni praznici
4. Pravednici među narodima – kakva je to titula, ko je dodeljuje i zašto

II čas

Na drugom času svaka grupa ima najviše 10 minuta da predstavi svoj rad. Kako koja grupa završava ona svoju sliku ili crtež tolerancije lepi na pano ili hamer. Sa završetkom prezentacija svih grupa pozivamo učenike da na taj pano napišu svoju reč ili najjači utisak i dajemo naslov tom panou TO SE ZOVE TOLERANCIJA.

Aktivnosti koje bi mogle predstavljati nadogradnju ove teme i proveru koliko se zaista naučilo bi bile – esej na temu *Kome bi ja pomogao/la* ili *Kome sam pomogao/la*, dan različitih kultura u mojoj školi – organizovanje događaja koji bi promovisao prednosti zajedničkog života kroz upoznavanje kulturoloških, verskih, gastronomskih obeležja manjinskih zajednica koje postoje na teritoriji gde je i škola, saradnja roditelja, dece i škole kroz različita gostovanja - gde bi roditelji zajedno sa decom predstavljali specifične poslove ili običaje koji su vezani za njihovo poreklo, organizovanje kviza u školi na temu – koliko se poznajemo.